

KAMER VAN BEROEP GESUBSIDIEERD VRIJ ONDERWIJS

BESLISSING

GVO / 2019 / 11 / ... / 24 mei 2019

Inzake : ...,
 bijgestaan door ..., advocaat,

Verzoekende partij

Tegen : VZW ...,
 vertegenwoordigd door ...,
 bijgestaan door ..., advocaat,

Verwerende partij

Met een ter post aangetekende brief van 26 februari 2019 tekent ... namens ... beroep aan tegen de beslissing genomen door de tuchtcommissie van de vzw ... van 6 februari 2019, verzonden op 7 februari 2019 met een ter post aangetekende brief, waarbij ... de tuchtmaatregel van het ontslag wordt opgelegd.

1. Over de relevante gegevens van de zaak

... is als leerkracht tewerkgesteld in de school voor buitengewoon secundair onderwijs ... sinds 2007. Hij is vastbenoemd sinds 2012.

Tijdens de zitting van de Raad van Bestuur van de vzw ... van 5 maart 2018 wordt beslist om een tuchtprocedure op te starten ten laste van verzoekende partij.

Met een ter post aangetekende brief van 5 maart 2018 wordt aan verzoekende partij meegedeeld dat een tuchtonderzoek wordt ingesteld.

Met een ter post aangetekende brief van 6 maart 2018 wordt verzoekende partij opgeroepen voor een verhoor in het kader van een preventieve schorsing bij hoogdringendheid.

Met een ter post aangetekende brief van 20 maart 2018 wordt aan verzoekende partij de ordemaatregel van de preventieve schorsing meegedeeld.

Met een ter post aangetekende brief van 13 december 2018 wordt verzoekende partij opgeroepen voor een tuchtverhoor.

Volgende feiten worden ten laste gelegd:

- *“Op dinsdag 27 februari 2018 heeft de leerkracht alle gereedschapskoffers van de leerlingen van 3BM en 4BM vastgepakt en met geweld op de vloer uitgestrooid, met het bijhorend verbale geweld.*
- *Op woensdag 28 februari 2018 net voor het belsignaal staan de leerlingen van 3BM en 4BM te wachten in de kleedruimte om naar huis te mogen vertrekken. Wanneer leerling M. van 3BM onbeleefd antwoordt tegenover leerkracht K. (“vraag het aan !!”), komt ... hierin tussen, door M. vast te pakken bij de borst en hem achteruit te duwen waarbij hij valt. Terwijl hij op de grond ligt, plaatst hij de knie op zijn borstkas. Daarbij schold hij de leerling ook uit. De leerling is daarbij op zijn achterhoofd terechtgekomen. De leerling is donderdag op school geweest maar terug naar huis gegaan met hoofdpijn. Hij heeft daarnaast een grote buil. En is ondertussen doodsbang van de leerkracht.*
- *De leerlingen van 3BM en 4BM zeggen donderdagmorgen aan directie en leerkrachten dat ze echt bang zijn van ... en het niet zien zitten om terug les te krijgen van hem.*

- *De directeur spreekt donderdagmorgen 1 maart ... aan en vraagt heel uitdrukkelijk om hier niet met de leerlingen over te communiceren tot er een gesprek gevoerd is. Hij doet dat toch.*
- *De leerkracht staat op donderdagmorgen 1 maart niet aan de poort als toezicht. Het is niet de eerste keer dat de leerkracht die opdracht niet naar behoren uitvoert.”*

Van het tuchtverhoor van 14 januari 2019 wordt onmiddellijk een proces-verbaal opgemaakt dat door ... en zijn raadsman wordt ondertekend.

Met een ter post aangetekende brief van 7 februari 2019 wordt aan verzoekende partij de beslissing van 6 februari 2019 meegedeeld waarbij de tuchtmaatregel van het ontslag wordt opgelegd.

2. Over het procedureverloop

Met een schrijven van 8 maart 2019 werden de partijen uitgenodigd voor de zitting van heden. Met een schrijven van 5 april 2019 wordt de zittingsdatum meegedeeld.

Met een ter post aangetekende brief van 12 april maakt de raadsman van verwerende partij het verweerschrift en het dossier over.

Er werden geen leden van de kamer van beroep gewraakt.

Er werden geen getuigen gehoord.

3. Wat de ontvankelijkheid van het beroep betreft

Tegen een tuchtbeslissing kan bij aangetekend schrijven een gemotiveerd beroep worden ingesteld bij de kamer van beroep, binnen 20 kalenderdagen volgend op de schriftelijke mededeling van de sanctie (art. 72, 1° van het Decreet Rechtspositieregeling van 27 maart 1991). Hieruit volgt dat het beroepschrift uiterlijk de 20ste kalenderdag volgend op de schriftelijke mededeling van de sanctie ter post aangetekend moet worden verstuurd aan de kamer van beroep.

Het beroep dat ... namens ... heeft ingesteld met een ter post aangetekende brief van 26 februari 2018 is dus ontvankelijk wat de termijn betreft en voldoet aan de gestelde vormvoorwaarden.

4. Over de naleving van de voorschriften bij het tot stand komen van de bestreden beslissing

Ten aanzien van de betwistingen inzake het niet in acht nemen door de tuchtoverheid van de bepalingen die betrekking hebben op de regelmatigheid van de tuchtprocedure, onderzoekt de kamer van beroep de procedurele voorschriften en doet hij in laatste aanleg uitspraak met een beslissing die devolutieve werking heeft.

Het devolutief karakter van het beroep bij de kamer van beroep heeft tot gevolg dat de gebreken in de procedure die de tuchtoverheid zelf heeft begaan, door de kamer van beroep kunnen worden rechtgezet of hersteld behalve: 1) wat de bevoegdheid betreft van het orgaan dat de bestreden beslissing heeft genomen, en 2) de voorschriften die op straffe van onontvankelijkheid zijn voorgeschreven of 3) de bepalingen die van rechtswege de nietigheid meebrengen.

Er worden geen elementen aangebracht die de bevoegdheid betreffen van het orgaan dat de bestreden beslissing heeft genomen, noch voorschriften die op straffe van onontvankelijkheid zijn voorgeschreven, noch bepalingen die van rechtswege de nietigheid meebrengen.

Er worden weliswaar elementen aangebracht waarmee ... in vraag stelt of de behandeling van de zaak door de tuchtoverheid onredelijk lang geduurd heeft, maar de kamer van beroep volgt ... hier niet in. Er liggen immers geen indicaties voor dat er in dit dossier ontoelaatbaar lang gewacht zou zijn om op te treden. Art. 8 BVR 22 mei 1991 laat toe dat een tuchtoverheid, indien nodig, de behandeling van de zaak opschort indien het personeelslid strafrechtelijk wordt vervolgd voor dezelfde feiten. In dat geval kan ook de preventieve schorsing langer dan de decretaal voorziene termijn van een jaar duren. Evenwel is dergelijke verlenging hier niet aan de orde: de tuchtoverheid heeft diligent gereageerd nadat zij op de hoogte werd gesteld dat er geen strafsanctie zou volgen na het herstelgesprek in de zin van art. 216ter Sv. Dit alles vond plaats binnen de decretaal voorziene termijn van een jaar, zodat de preventieve schorsing niet eens verlengd moest worden. De kamer van beroep heeft begrip

voor het feit dat inrichtende machten zich ervoor behoeden om te vlug gevolgtrekkingen te maken en liever eerst het strafonderzoek wensen op te volgen – hetgeen overigens ook in het voordeel van het betrokken personeelslid kan uitdraaien. Indien er dan relatief kort na de herstelmaatregel en het verval van de strafvordering overgegaan wordt tot het verderzetten van de tuchtprocedure, ziet de kamer van beroep geen reden dat de tuchtprocedure onredelijk lang geduurd zou hebben, noch dat de preventieve schorsing een punitief karakter zou hebben.

5. Over de grond van de zaak

De kamer van beroep is er op basis van het geheel van het dossier van overtuigd dat er een probleem is van verbale en fysieke agressie in hoofde van ..., wat op woensdag 28 februari 2018 geculmineerd is in ernstig agressief gedrag ten aanzien van een leerling. De kamer tilt zwaar aan deze feiten. Agressie is een ernstige inbreuk op het vertrouwen dat zowel ouders, directie als het kind zelf aan de leerkracht hebben gegeven.

De kamer van beroep erkent een aantal verzwarende omstandigheden bovenop dit gegeven van agressie. Zo blijkt dat het bewuste fysieke geweld gepleegd werd op een ogenblik dat daar klaarblijkelijk geen onmiddellijke noodzaak toe was. ... mag wel wijzen op een gespannen situatie tussen leerlingen die hij heeft willen ontmijnen, maar uit de feiten blijkt dat de leerlingenbegeleider met de twee leerlingen in interactie was en dat ... desalniettemin fysiek tussengekomen is. Daarmee wordt niet alleen een gesprek herleid tot fysiek geweld op aansturen van een leerkracht, bovendien wordt daardoor ook het gezag van de leerlingenbegeleider onderuit gehaald. Uit de getuigenissen afgelegd voor de politie blijkt eveneens dat het om méér ging dan een lichte duw en dat het fysiek ingrijpen met de nodige kracht gebeurd is. Het strookt bovendien allerm minst met de plichtenleer dat ... na de feiten naar huis is gegaan in plaats van onmiddellijk de directie in te lichten over hetgeen gebeurd is. In dat opzicht vallen eveneens tuchtfeit 4 en 5 te betreuren (in de daaropvolgende dagen instructies in de wind slaan en niet op tijd bij de schoolpoort staan). Hoewel geen van beide feiten ernstig genoeg is om op zich een zware tuchtstraf te rechtvaardigen, geven zij allerm minst een indicatie dat ... zelf afdoende beseft dat hij ernstig ontoelaatbaar gedrag had gesteld.

De kamer van beroep moet vaststellen dat het niet de eerste keer is dat zich dergelijke feiten voordoen, hoewel het wel de eerste keer is dat ze dermate ernstig zijn. Reeds in het verleden waren er aanvaringen met verbale en fysieke agressie. Hoewel deze feiten inmiddels reeds te ver in het verleden liggen om de grondslag te kunnen vormen voor een tuchtstraf, kleuren zij wel het voorliggende tuchtdossier wat de proportionaliteit van het ingrijpen door de tuchtoverheid betreft. Gelet op de terechtwijzingen die ... in het verleden ontving dat dergelijk gedrag niet door de beugel kon (inclusief de vraag om een cursus in agressiebeheersing te volgen), kunnen de feiten niet anders dan als bijzonder ernstig te worden gekwalificeerd. ... had in die omstandigheden moeten weten dat hij uitermate waakzaam moest zijn ten aanzien van zijn spontane reflexen. In die zin kan ... allerminst worden gevolgd waar hij spreekt van een blanco tuchtverleden als verzachtende omstandigheid. Integendeel, het verleden van ... verzwaart de ernst van de feiten.

Ook de feiten van de voorgaande dag (meer bepaald de verbale agressie en het uitstrooien van de gereedschapskoffers) kleuren op dezelfde wijze het dossier. Hoewel op basis van de feiten het moeilijk is in te schatten of het hier ging om een (te autoritaire) pedagogische methode of om een geval van verbale agressie, had ... minstens moeten beseffen dat hij zich op een fijne lijn bevond van het toelaatbare. Gelet op de terechtwijzing die hij in het verleden hierover ontving van de inrichtende macht, had hij de daaropvolgende dag juist bijzonder waakzaam moeten zijn om niet opnieuw over de schreef te gaan, in plaats van zijn toevlucht te nemen tot fysieke agressie.

Op basis van het voorgaande staat het voor de kamer van beroep vast dat ... het vertrouwen dat hem geschonken is op bijzonder ernstige wijze geschonden heeft. Dat een minderjarige leerling – die in buitengewoon onderwijs ook bijzonder kwetsbaar is – hiervan het slachtoffer is geworden, is uiterst pijnlijk.

Daar staat tegenover dat de kamer van beroep meent dat er gereede twijfel is of de inrichtende macht afdoende inspanningen heeft geleverd om te beletten dat het tuchtfeit van fysieke agressie heeft plaatsgevonden. Immers blijkt dat de vraag voorligt of ... wel kon functioneren binnen het buitengewoon onderwijs. Immers blijkt dat de inrichtende macht zich afvraagt of ... wel kon functioneren binnen het buitengewoon onderwijs. Gelet op de neiging van ... om vlug en scherp te reageren, zou zijn functioneren beter tot uiting komen in het gewoon onderwijs dan in het buitengewoon onderwijs type 3 of type 9, aldus de

inrichtende macht tijdens de zitting. Klaarblijkelijk ligt die bezorgdheid al lang voor. Uit het tuchtdossier blijkt dat minstens sinds 2013 feiten van verbale en fysieke agressie gepleegd werden. Een aantal geciteerde evaluatieverslagen in het aan de kamer voorgelegde dossier geven aan dat er minstens sinds 2010 al opmerkingen van ongepast taalgebruik en zelfbeheersing worden gegeven. De bevestiging dat ... niet op zijn plaats was bij de betrokken inrichtende macht werd – in antwoord op het verweer door ... – ook gevonden in zijn recente vervangopdracht bij het ..., waar hij in een geheel andere context wel naar behoren heeft gefunctioneerd. Maar ondanks al het voorgaande, moet de kamer van beroep vaststellen dat ... al elf jaar bij de inrichtende macht is tewerkgesteld, wat geen onaanzienlijke tijdsperiode is. Ondanks deze herhaalde feiten en de bezorgdheden over het functioneren van ... gedurende die tijdsperiode, blijkt onvoldoende uit het dossier dat de inrichtende macht pogingen heeft gedaan om het gedrag van de betrokken persoon bij te sturen. Op de vraag of ... richting bijscholing werd georiënteerd, moest de inrichtende macht ter zitting het antwoord schuldig blijven. Hetzelfde gold voor de vraag welk gevolg er werd gegeven aan de vraag om een cursus agressiebeheersing te volgen. Ter zitting kon niet bevestigd worden dat de feitelijke vragen van ... hierover afdoende beantwoord waren, en minstens blijkt uit het dossier dat de directie na het stellen van de bewuste vraag geen verdere opvolging hieraan heeft gegeven. Immers, het is slechts naar aanleiding van de feiten die aan de grondslag liggen van dit tuchtdossier, dat de directie ervan kennis nam dat ... nooit een dergelijke cursus had gevolgd. Van een directie die met agressie geconfronteerd wordt en daar (terecht) dergelijke zwaarwichtige werkafspraken aan koppelt, mag toch verwacht worden dat zij ook opvolgt of hieraan gevolg wordt gegeven. Bovendien blijkt dat ... in de elf jaar dat hij voor de inrichtende macht werkt (inclusief de tijdsperiode sinds 2013 nadat de feiten van fysieke en verbale agressie zich voordeden), nog nooit een evaluatie onvoldoende kreeg, noch een tuchtsanctie. De kamer van beroep heeft oprecht respect voor de benadering van de inrichtende macht waarbij de weg van nieuwe kansen wordt bewandeld in plaats van de weg van evaluaties onvoldoende en tuchtsancties, maar dan moet dit wel met de gepaste zorg en gestrengheid gebeuren omdat zowel de school, de leerlingen als het bewuste personeelslid anders hiervan het slachtoffer kunnen worden.

Finaal blijft de kamer van beroep met twijfel zitten of de beide partijen in de arbeidsrelatie alles gedaan hebben wat binnen hun verantwoordelijkheden en mogelijkheden valt om te beletten dat een potentieel gevaarlijke situatie (meer bepaald: een moeizaam functionerende

leerkracht met zelfbeheersingsproblemen in de soms gemakkelijk ontsporende situatie van type 3 en type 9 buitengewoon onderwijs) zou escaleren.

Dat neemt niet weg dat de eerste verantwoordelijkheid bij het personeelslid zelf ligt, zowel om zijn functioneren te optimaliseren als om gehoor te geven aan de vraag om een cursus agressiebeheersing op te nemen. Terughoudendheid vanuit de inrichtende macht om ... aan te sturen en te begeleiden bij zijn problematisch functioneren, heeft uiteraard niet tot gevolg dat de vastgestelde feiten hun karakter van tuchtfeit verliezen. Fysieke agressie ten aanzien van een leerling betreft méér dan louter gebrekkig functioneren. Zelfs indien het gebrekkig functioneren deels kan verklaren waarom een tuchtrechtelijk sanctioneerbaar feit gebeurd is, neemt dit niet weg dat er een tuchtfeit gebeurd is. Evenmin doet het iets af aan de vaststelling dat het om bijzonder ernstige tuchtfeiten gaat die een ernstige tuchtstraf rechtvaardigen.

Wel vraagt de kamer van beroep zich af of in deze omstandigheden de tuchtstraf van ontslag niet te zwaar doorweegt. Immers uiten alle aanwezige partijen ter zitting de hoop dat ... inmiddels – nu hij wél een cursus agressiebeheersing heeft gevolgd – daarvan de effecten zal voelen naar zijn functioneren toe. Bovendien is de kamer van beroep er evenmin van overtuigd dat ... niet blijvend kan functioneren in de school (waarin hij toch reeds elf jaar gestaan heeft zonder evaluaties onvoldoende), indien hij de gepaste bijscholing volgt om zijn kunnen bij te spijkeren waar nodig. In het licht daarvan is de tuchtsanctie van terugkeer tot tijdelijke aanstelling meer proportioneel dan het ontslag.

... moet beseffen dat hij hiermee een extra kans krijgt om zich te bewijzen, maar dat de inrichtende macht zijn inspanningen nauwgezet zal opvolgen. Tijdens de zitting bleek dat er in de ogen van de inrichtende macht geen enkele ruimte was om zelf maar de minste vorm van fysieke of verbale agressie door de vingers te zien. De inrichtende macht gaat er duidelijk vanuit dat het verleden van ... een periode van verhoogde waakzaamheid met zich mee brengt. De kamer van beroep hoopt dat ... hieruit de noodzaak begrijpt om zijn gedrag onmiddellijk bij te sturen, niet in het minst ter bescherming van de maatschappelijk kwetsbare kinderen die in de school aanwezig zijn. Het lijkt immers geen twijfel dat bij de minste indicatie dat ... die boodschap niet begrepen heeft, de inrichtende macht deze tuchtprocedure zal aangrijpen als verzwarende omstandigheid waarin het beëindigen van de arbeidsrelatie voor hen de enige uitweg lijkt.

BESLISSING

Gelet op de artikelen 64 tot 72 van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding, zoals gewijzigd;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 22 mei 1991 omtrent de preventieve schorsing en de tucht, omtrent het ontslag van sommige tijdelijke personeelsleden in het gesubsidieerd onderwijs en in de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding, zoals gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 30 mei 1996, 13 januari 1998 en 15 september 2000, 3 juli 2009, 24 september 2010 en 18 mei 2018;

Gelet op het Huishoudelijk Reglement van de kamer van beroep van het gesubsidieerd vrij onderwijs, zoals vastgesteld in zitting van 28 september 2011;

Gelet op het Ministerieel Besluit van 11 april 2019 waarbij de heer Kurt Willems wordt aangesteld als voorzitter voor de kamer van beroep voor het gesubsidieerd vrij onderwijs.

Gelet op de hoorzitting van 24 mei 2019.

Na beraadslaging,

Eerste artikel (met unanimitieit):

De kamer van beroep vernietigt de tuchtmaatregel van het ontslag.

Tweede artikel (met unanimitieit):

De kamer van beroep legt de tuchtmaatregel van de terugkeer tot de tijdelijke aanstelling op.

De Kamer van Beroep was samengesteld uit :

De heer Kurt Willems, voorzitter;

Mevrouw Suzy Sterck en de heren Günther De Praitere en Jan-Baptist De Smet, vertegenwoordigers van de representatieve verenigingen van inrichtende machten;

De heren Marc Borremans en Roland Van der Straeten, vertegenwoordigers van de representatieve vakorganisaties.

Mevrouw K. De Bleeckere, secretaris.

Om de pariteit onder de geledingen te herstellen neemt de heer De Praitere niet deel aan de stemming.

Aldus uitgesproken te Brussel op 24 mei 2019.

Opgemaakt in drie originele exemplaren, waarvan één exemplaar voor elke partij en één voor het dossier.

De Secretaris,
Karen De Bleeckere

De voorzitter,
Kurt Willems